

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Woudenberg
Parklaan 1
3931 KK Woudenberg

Woudenberg, 24 november 2025

Onderwerp: Zorgen over mestvergisting en groen gas in de Regionale
Energiesstrategie

Geacht College,

Wij, als bezorgde inwoners van Woudenberg, maken ons grote zorgen over de rol die groen gas uit mestvergisting speelt in de Regionale Energiesstrategie. Hoewel het college groen gas ziet als een mogelijke bijdrage aan het energiesysteem en de verduurzaming van de landbouw, zien wij vanuit dier-, milieu- en natuurperspectief juist aanzienlijke risico's en negatieve bijeffecten van mestvergisters.

Wij vinden het daarom noodzakelijk dat deze zorgen bij verdere besluitvorming nadrukkelijk worden meegenomen.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat mestvergisting aanzienlijke risico's en neveneffecten met zich meebrengt die niet genegeerd mogen worden.

Mestvergisting leidt regelmatig tot verhoogde ammoniak- en stikstofuitstoot op lokaal niveau,

Ondanks claims van reductie op bedrijfsniveau. Dit komt met name doordat emissies verschuiven binnen het systeem of vrijkomen tijdens opslag, verwerking of uitrijden van digestaat. Deze extra stikstofemissies kunnen schadelijke gevolgen hebben voor nabijgelegen natuurgebieden en de lokale biodiversiteit. Dit wordt bevestigd in onder meer recente analyses van het RIVM:

<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2025-0021.pdf>

Technieken zoals stikstofstripping kunnen in theorie bijdragen aan lagere ammoniakemissies, maar uit onderzoek van Wageningen University & Research blijkt dat hiervoor grote hoeveelheden mest nodig zijn om economisch rendabel te draaien. Dit maakt de toepassing duur en beperkt schaalbaar en vergroot bovendien de hoeveelheid mest die door het systeem moet stromen:

<https://edepot.wur.nl/673795>

Mestvergisting leidt tot stimulering intensieve veehouderij en/of extra transportbewegingen.

Daarnaast kan mestvergisting leiden tot stimulering van de intensieve veehouderij. Doordat mest een economische waarde krijgt als grondstof voor gasproductie, ontstaat een prikkel om veestapels te handhaven of zelfs uit te breiden. Zeker wanneer stikstofstripping wordt toegepast — waarvoor grote mestvolumes nodig zijn — neemt de druk toe om meer dieren te houden of extra transportbewegingen te maken om de mest bij de vergister te krijgen, of een combinatie van beide. Dit staat haaks op de noodzakelijke afbouw van de veestapel in het licht van klimaat-, natuur- en volksgezondheidsdoelen. Hoewel mestvergisters primair worden ingericht om energie op te wekken en daarmee CO₂-uitstoot te verminderen, kunnen de extra transportbewegingen leiden tot een substantiele verslechtering van de CO₂ vermindering.

Mestvergisting kan leiden tot amfetamines in het digestaat

Een andere zorg uit zich in amfetamines in de vergisters, onderzoek door de NVWA en BuRO toont aan dat digestaat afkomstig uit mestvergisting in sommige gevallen sporen van amfetamines bevat. Monsters genomen bij vergisters lieten zien dat een groot deel (23 van 33 monsters) amfetamine bevatte en één monster methamfetamine.

Wanneer digestaat met deze stoffen op landbouwgrond wordt uitgereden, kunnen ze in de voedselketen terechtkomen. Hoewel de indicatieve risicobeoordeling van het RIVM aangeeft dat de gezondheidsrisico's bij bekende hoeveelheden waarschijnlijk laag zijn, brengt het bewust in de voedselketen brengen van amfetamines zorgen met zich mee over voedselveiligheid en het vertrouwen van consumenten in het systeem van de voedselveiligheid.

<https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/contaminanten/publicaties/advies-van-buro-over-de-gezondheidsrisicos-door-amfetamines-in-digestaat>

Mestvergisting en stankoverlast voor omwonenden

Verder veroorzaakt mestvergisting vaak stankoverlast voor omwonenden. Tijdens de gisting, tijdens opslag en bij het uitrijden van digestaat kunnen vluchtige stoffen vrijkomen, zoals ammoniak en zwavelverbindingen. Deze veroorzaken merkbare geurhinder, zelfs wanneer biofilters, luchtdichte tanks of injectie van digestaat worden toegepast. Om de leefomgeving van inwoners te beschermen, verzoeken wij de gemeente daarom nadrukkelijk om bij vergunningverlening en beleidsvorming rekening te houden met:

- duidelijke geurcontouren en minimale afstand tot woningen, scholen en natuurgebieden;
- strikte technische eisen voor installaties en goed onderhoud;
- structurele monitoring en handhaving van geurhinder en emissies.

Mestvergisting leid zoals de praktijk uitwijst met regelmaat tot mestfraude

Mestfraude is het systematisch manipuleren van de mestketen — van productie, transport, verwerking tot uitrijden — zónder dat de administratie hiermee overeenkomt.

Door valse wegingen, valse vervoersdocumenten of onderschatte stikstof-/fosfaatgehalten wordt op papier voldaan aan de regels, terwijl in werkelijkheid meer mest wordt afgezet of uitgereden dan toegestaan.

Het gevolg is dat er meer mest in het milieu terechtkomt dan juridisch is toegestaan, wat het vertrouwen in regelgeving ondermijnt en schadelijk is voor natuur, waterkwaliteit en biodiversiteit.

<https://vu.nl/nl/verhalen/wat-gaat-er-schuil-achter-mestfraude-in-nederland>

<https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2023/07/19/nvwa-iod-doorzoekt-mestverwerkende-bedrijven-in-fraudeonderzoek>

<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/10/07/boete-beroepsverbod-en-flinke-taakst-raf-geeist-tegen-mestfraudeur>

<https://www.nu.nl/binnenland/6160128/mestfraude-onvermoeibare-strijd-van-justitie-tegen-sector-die-niet-wil-deugen.html>

Graag zien wij dat het college de energietransitie nauw koppelt aan de principes van kringlooplandbouw. Mest dient zoveel mogelijk op het eigen bedrijf of lokaal te worden ingezet, zonder dat dit leidt tot extra industriële verwerking.

Daarnaast achten wij het van groot belang dat milieueffecten van bestaande en nieuwe groen-gasinitiatieven strikt worden gemonitord, met bijzondere aandacht voor biodiversiteit, waterkwaliteit en stikstofreductie. Alleen zo kan worden voorkomen dat duurzame energieprojecten onbedoeld schadelijke effecten hebben op de leefomgeving en natuur.

Wij verzoeken het college verder de verduurzaming van de landbouw te ondersteunen via methoden die de CO₂- en methaanuitstoot daadwerkelijk reduceren, zonder de negatieve bijeffecten die grootschalige mestvergisting met zich meebrengt, zoals verhoogde stikstofemissies, geurhinder en stimulering van intensieve veehouderij.

Kortom, vanuit onze visie is groen gas uit mest geen volwaardig duurzaam alternatief voor zon en wind. Wij vragen het college bij verdere beleidsontwikkeling deze kritische aspecten nadrukkelijk mee te wegen, zodat lokale energieopwekking en kringlooplandbouw hand in hand gaan met natuur- en dierenwelzijn.

met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

[Redacted name]